

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 15

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 7 ianuarie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
D E C R E T E		
46.	— Decret pentru desemnarea unui membru al Guvernului ca ministru interimar	2
47.	— Decret pentru desemnarea unui membru al Guvernului ca ministru interimar	2
D E C I Z I I A L E C U R Ț I I C O N S T I T U Ț I O N A L E		
	Decizia nr. 605 din 27 septembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10—10 ⁴ din Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici	3—7

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****pentru desemnarea unui membru al Guvernului
ca ministru interimar**

În temeiul prevederilor art. 100 alin. (1), ale art. 106 și ale art. 107 alin. (4) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 9 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,
având în vedere propunerea prim-ministrului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se desemnează domnul Eugen Orlando Teodorovici, ministrul finanțelor publice, ca viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, interimar.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 ianuarie 2019.
Nr. 46.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****pentru desemnarea unui membru al Guvernului
ca ministru interimar**

În temeiul prevederilor art. 100 alin. (1), ale art. 106 și ale art. 107 alin. (4) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 9 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,
având în vedere propunerea prim-ministrului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se desemnează doamna Rovana Plumb, ministrul fondurilor europene, ca ministru al transporturilor, interimar.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 ianuarie 2019.
Nr. 47.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 605**

din 27 septembrie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10—10⁴ din Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 10—10⁴ lit. a) din Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici, excepție ridicată de Șerban Alexandru Brădișteanu în Dosarul nr. 5.542/2/2014* al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.723D/2017.

2. Dezbaterile inițiale au avut loc în ședința publică din 17 iulie 2018, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 27 septembrie 2018, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 13 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 5.542/2/2014*, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10—10⁴ lit. a) din Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici**, excepție ridicată de Șerban Alexandru Brădișteanu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri formulate de Agenția Națională de Integritate, referitoare la anularea unui act administrativ.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile legale criticate sunt lipsite de claritate, precizie și previzibilitate, în ceea ce privește natura și regimul juridic al comisiei de cercetare a averilor, natura și regimul juridic al ordonanței prin care comisia de cercetare a averilor dispune trimiterea cauzelor spre soluționare curții de apel, precum și din perspectiva existenței (sau a inexistenței) căilor de atac ce pot fi exercitate împotriva acestor ordonanțe și a titularilor dreptului de a le promova. Se susține, în acest sens, că dispozițiile Legii nr. 115/1996 au un caracter special, prin raportare la dreptul comun, motiv pentru care legiuitorului îi revine obligația de a formula clar, de a defini și de a specifica trăsăturile juridice ale instituțiilor reglementate în cuprinsul său. Se arată că lipsa de claritate a prevederilor legale criticate determină o aplicare contradictorie a acestora și necesită o intervenție legislativă care să țină cont și de raționamentele deja exprimate de Curtea Constituțională prin deciziile pronunțate cu

privire la dispozițiile art. 10—10⁴ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 115/1996. Se face trimitere la considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 321 din 29 martie 2007 și nr. 307 din 5 iunie 2014, despre care se afirmă că nu sunt de natură a remedia problemele de neconstituționalitate invocate în prezenta cauză. În ceea ce privește natura juridică a comisiei de cercetare a averilor, respectiv cea de organ administrativ sau organ jurisdicțional, se susține că aceasta se comportă ca un veritabil organ de jurisdicție (pronunțând acte în al căror cuprins se regăsește formula consacrată „*Pentru aceste motive, în numele legii, ordonă*”), aspect care este contrar prevederilor constituționale ale art. 126 alin. (1), potrivit cărora justiția se înfăptuiește de către Înalta Curte de Casație și Justiție și de către celelalte instanțe judecătorești stabilite prin lege. Se arată că singura excepție de la dispozițiile art. 126 alin. (1) din Constituție este cea prevăzută la art. 21 alin. (4) din Legea fundamentală, ce reglementează jurisdicțiile speciale administrative. În aceste condiții, se susține admisibilitatea căilor de atac împotriva ordonanțelor pronunțate de comisia de cercetare a averilor, în vederea supunerii acestor ordonanțe controlului judecătoresc al instanțelor superioare. Se arată că, dacă, dimpotrivă, ordonanțele comisiei de cercetare a averilor sunt acte administrative, acestora le este aplicabilă regula conform căreia orice act administrativ care aduce atingere drepturilor și intereselor unei persoane trebuie să specifice, în cuprinsul său, atât calea de atac ce poate fi promovată împotriva sa, cât și termenul în care acest drept poate fi exercitat. Se face trimitere la Rezoluția Consiliului Uniunii Europene nr. (77) 31 din 28 septembrie 1977, act juridic european ce reglementează, de asemenea, regula de drept anterior invocată. Se arată că stabilirea, cu claritate, a naturii juridice a ordonanțelor comisiei pentru cercetarea averilor ar permite determinarea, cu exactitate, a organului investit prin lege să constate caracterul ilicit al dobândirii averii și a termenului în care acest organ este îndreptățit să tragă la răspundere persoanele vinovate, eliminând, în acest fel, posibilitatea abuzului de drept și dând posibilitatea destinatarilor legii să își adapteze conduita procesuală la dispozițiile legale analizate. Se arată că, în cauza în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate, s-a stabilit de către instanțele judecătorești sesizate că termenul general de prescripție în materia răspunderii civile delictuale, de 3 ani, nu este aplicabil în privința raportului juridic dedus judecății, soluție ce a dus la crearea unui drept perpetuu al Agenției Naționale de Integritate de a sesiza comisia de cercetare a averilor și, de asemenea, la un drept perpetuu al acesteia din urmă de a sesiza curtea de apel pe lângă care funcționează, soluție juridică ce încalcă principiul previzibilității legii, principiul securității raporturilor juridice, precum și principiul egalității în drepturi. Se susține, totodată, că textul criticat încalcă prezumția de nevinovăție și prezumția dobândirii licite a averii. Se arată, în acest sens, că în fața instanțelor judecătorești de contencios administrativ, sesizate prin ordonanța comisiei de cercetare a averilor, sarcina probei este, în mod nelegitim, inversată, persoana cercetată fiind obligată să înlăture prezumția de culpă instituită în privința sa. Se susține că acest aspect reiese din faptul că realizarea controlului judecătoresc de către curtea de apel pornește *ab initio* de la starea de fapt și de drept, astfel cum aceasta a fost constatată de comisia de cercetare a averilor, în urma

administrării probelor, adică de la o prezumție de vinovăție, în același sens fiind și Decizia Curții Constituționale nr. 596 din 20 septembrie 2016. Se face trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia prezumției de nevinovăție, respectiv la Hotărârea din 4 octombrie 2007, pronunțată în Cauza *Anghel împotriva României*, precum și la deciziile Curții Constituționale nr. 1.096 din 8 septembrie 2009 și nr. 785 din 3 iunie 2010, prin care instanța de contencios constituțional a statuat că legislația contravențională din România intră sub incidența art. 6 din convenție, admitând, în acest fel, că orice procedură de drept public intră sub imperiul prezumției de nevinovăție a persoanei cercetate, prin urmare, și cea reglementată prin Legea nr. 115/1996. Se susține, totodată, că dispozițiile art. 10—10⁴ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 115/1996 încalcă dreptul la un proces echitabil, dreptul la o cale de atac și dreptul la un recurs efectiv, așa cum acestea sunt prevăzute la art. 21 alin. (1)—(3) și art. 129 din Constituție și la art. 6 paragraful 1 din convenție, întrucât neclaritatea acestora în privința posibilității exercitării căilor de atac împotriva ordonanței comisiei pentru cercetarea averilor echivalează cu neasigurarea garanțiilor drepturilor fundamentale anterior menționate. Sunt invocate hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 22 mai 2001 și 13 februarie 2003, pronunțate în cauzele *Altay împotriva Turciei* și *Chevron împotriva Franței*, prin care a fost subliniată obligația asigurării accesului la o instanță independentă și imparțială drept garanție a dreptului la un proces echitabil, și deciziile Curții Constituționale nr. 894 din 5 decembrie 2006, nr. 783 din 12 mai 2009, nr. 894 din 25 octombrie 2012 și nr. 967 din 20 noiembrie 2012. Se mai arată că prevederile art. 10—10⁴ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 115/1996 contravin principiului egalității în drepturi, întrucât, părțile raportului juridic format pe baza acestora beneficiază de căi de atac diferite în scopul apărării intereselor procesuale, doar în favoarea Agenției Naționale de Integritate fiind recunoscut dreptul de a promova o cale de atac împotriva ordonanței comisiei de cercetare a averilor. În fine, se susține că dispozițiile art. 10—10⁴ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 115/1996 încalcă principiul constituțional al statului de drept, prin nerespectarea exigențelor referitoare la claritatea și precizia și previzibilitatea legii, la stabilitatea juridică și la respectarea drepturilor dobândite și a intereselor legitime.

5. Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că dispozițiile art. 10 — art. 10⁴ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 115/1996 îndeplinesc cerințele de claritate, precizie și previzibilitate și că acestea asigură garanțiile specifice prezumției de nevinovăție și prezumției de dobândire licită a averii. Se arată, în acest sens, că ordonanța emisă de comisia de cercetare a averilor are rolul unui act de sesizare, similar rechizitoriului din procedura penală, iar eventualele critici privind procedura prealabilă sesizării instanței judecătorești pot fi supuse analizei judecătorului de caz, acesta îndeplinind cerințele de independență și imparțialitate specifice accesului liber la justiție și dreptului la un proces echitabil. Se arată, de asemenea, că, în fața instanței judecătorești, partea interesată are posibilitatea de a administra probe și de a formula apărări și că inexistența unei căi de atac împotriva unei ordonanțe de clasare ar determina rămânerea definitivă a unei soluții pronunțate printr-un act administrativ, cu consecința încălcării dreptului părții interesate la o cale de atac și, prin urmare, a liberului acces la justiție al acesteia.

6. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Cu privire la presupusa lipsă de claritate a dispozițiilor legale criticate, în ceea ce privește natura juridică a comisiei de cercetare a averilor, se susține că prevederile art. 10 — art. 10⁴ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 115/1996 stabilesc cu claritate condițiile sesizării și procedurile de urmat în fața acestei

comisii. Se arată că dispozițiile legale anterior menționate stabilesc doar premisele declanșării controlului averii, nu și ale angajării răspunderii, problema existenței unor dovezi certe, care să stea la baza acestei răspunderi, fiind de competența instanțelor judecătorești. Este menționat faptul că prevederile art. 10 — art. 10⁴ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 115/1996 au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate și se face trimitere la considerentele Deciziei nr. 321 din 29 martie 2007. În ceea ce privește pretinsa încălcare, prin textele criticate, a prezumției de dobândire licită a averii și a dreptului de proprietate privată, se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 492 din 21 noiembrie 2013. Se susține că prin raportul întocmit de Agenția Națională de Integritate și prin activitatea efectuată de către comisia de cercetare a averilor se poate identifica dacă între averea dobândită și veniturile realizate în aceeași perioadă există o diferență nejustificată, precum și faptul că garanțiile oferite de procedura jurisdicțională ulterioară sunt suficiente pentru a putea considera că măsura dispusă corespunde scopului Legii nr. 115/1996. Se conchide că prevederile art. 10 — art. 10⁴ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 115/1996 sunt clare, precise și previzibile și că acestea nu contravin dispozițiilor constituționale și convenționale invocate de autorul excepției de neconstituționalitate.

8. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile legale criticate sunt constituționale. Arată că își menține punctul de vedere transmis Curții Constituționale și reținut prin Decizia nr. 307 din 5 iunie 2014, potrivit căruia comisia de cercetare a averilor constituită la nivelul curții de apel nu este organ de jurisdicție, nu îndeplinește o activitate de îndeplinire a justiției, ci este un organ de cercetare și de sesizare a instanței de judecată, motiv pentru care nu se poate susține că textele de lege criticate aduc atingere caracterului facultativ și gratuit al jurisdicțiilor administrative, astfel că nu pot fi reținute criticile de neconstituționalitate raportate la prevederile art. 1 alin. (3) și (4) și ale art. 21 alin. (4) din Constituție. De asemenea, s-a arătat, prin punctul de vedere anterior menționat, că prevederile art. 126 alin. (1) și ale art. 131 alin. (1) din Constituție, invocate, nu conțin nicio restricție în privința compunerii unei astfel de comisii, astfel că nu sunt nici acestea încălcate prin dispozițiile legale criticate în prezenta cauză. În plus, atât judecătorii, cât și procurorii sunt magistrați supuși obligației de a aplica legea cu imparțialitate, potrivit art. 124 și art. 132 din Legea fundamentală, ceea ce asigură comisiei de cercetare a averilor caracterul de organ independent și imparțial.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile reprezentantului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, conform încheierii de sesizare, prevederile art. 10—10⁴ lit. a) din Legea nr. 115/1996. Din analiza excepției de neconstituționalitate, Curtea reține însă că autorul critică, în realitate, art. 10—10⁴ din Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 263 din 28 octombrie 1996, care au următorul cuprins:

— Art. 10. — „(1) *Pe lângă fiecare curte de apel va funcționa o comisie de cercetare a averilor, denumită în continuare comisie de cercetare, formată din:*

a) 2 judecători de la curtea de apel, desemnați de președintele acesteia, dintre care unul în calitate de președinte;
b) un procuror de la parchetul care funcționează pe lângă curtea de apel, desemnat de prim-procurorul acestui parchet.

(2) Președintele și membrii comisiei de cercetare sunt desemnați pe o perioadă de 3 ani. Pe aceeași perioadă și de către aceleași persoane vor fi desemnați și 3 supleanți, care îi vor înlocui pe titulari în cazul în care aceștia, din motive legale, nu vor putea lua parte la lucrările comisiei de cercetare.

(3) Comisia de cercetare are un secretar, desemnat de președintele curții de apel dintre grefierii acestei instanțe.”;

— Art. 10¹. — „Comisia de cercetare va începe acțiunea de control de îndată ce este sesizată de Agenția Națională de Integritate cu raportul de evaluare.”;

— Art. 10². — „(1) Actele și lucrările comisiei de cercetare nu sunt publice. Persoana în cauză poate lua cunoștință de actele și lucrările dosarului și poate fi asistată de avocat.

(2) Președintele dispune citarea de urgență, în fața comisiei de cercetare, a reprezentantului Agenției Naționale de Integritate, precum și a persoanei a cărei avere este supusă controlului și a soțului sau soției, după caz, pentru a fi ascuțați. Comisia de cercetare poate cita orice persoană care ar putea da relații utile pentru lămurirea provenienței bunurilor persoanei controlate și poate solicita autorităților publice sau oricărei alte persoane juridice informații necesare pentru soluționarea cauzei. Cei care, în perioada supusă controlului, au dobândit bunuri de la persoana în cauză vor fi ascuțați în mod obligatoriu.

(3) Comisia de cercetare poate efectua cercetări locale sau poate dispune efectuarea unei expertize pentru lămurirea cauzei.

(4) Cercetările efectuate de alte persoane decât membrii comisiei de cercetare sunt nule.”;

— Art. 10³. — „Cei citați în fața comisiei de cercetare vor fi ascuțați pe rând și vor prezenta dovezile care au stat la baza raportului de evaluare. Persoana a cărei avere este supusă controlului va putea produce în fața comisiei de cercetare probe în apărare sau va putea solicita administrarea acestora de către comisia de cercetare și, dacă consideră necesar, poate depune o declarație în care va arăta veniturile realizate și modul de dobândire a averii.”;

— Art. 10⁴. — „(1) Comisia de cercetare hotărăște cu majoritate de voturi, în cel mult 3 luni de la data sesizării, pronunțând o ordonanță motivată, prin care poate dispune:

a) trimiterea cauzei spre soluționare curții de apel în raza căreia domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului, dacă se constată, pe baza probelor administrate, că dobândirea unei cote-părți din aceasta sau a anumitor bunuri determinate nu are caracter justificat;

b) clasarea cauzei, când constată că proveniența bunurilor este justificată;

c) suspendarea controlului și trimiterea cauzei parchetului competent, dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni.

(2) Ordonanța de clasare se comunică părților și parchetului de pe lângă curtea de apel în raza căreia funcționează comisia de cercetare sau, după caz, parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ori organelor fiscale.

(3) Controlul se reia de către comisia de cercetare, dacă:

a) după clasarea cauzei apar elemente noi care pot conduce la o soluție contrară;

b) organul de urmărire penală, după efectuarea cercetărilor, în situația prevăzută la alin. (1) lit. c), nu sesizează instanța penală.”

12. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3)—(5) referitor la principiul statului de drept și la calitatea legii, art. 16 cu privire la egalitatea în drepturi, art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, art. 23 alin. (11) referitor la prezumția de nevinovăție, art. 44 alin. (8) și (9) referitoare la dreptul de proprietate privată, art. 124 alin. (1) cu privire la înfăptuirea justiției și art. 129 referitor la folosirea căilor de atac, precum și prevederilor art.6 paragraful 1 din Convenția pentru

apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul la un proces echitabil.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 10—10⁴ din Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, prin raportare la critici similare, fiind pronunțate, în acest sens, Decizia nr. 321 din 29 martie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 16 mai 2007, Decizia nr. 307 din 5 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din data de 4 august 2014, și Decizia nr. 596 din 20 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 28 noiembrie 2016, prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată.

14. Prin Decizia nr. 307 din 5 iunie 2014, paragraful 19, Curtea a reținut că dispozițiile art. 10 și ale art. 10¹—10⁴ din Legea nr.115/1996, referitoare la înființarea, compunerea, funcționarea și atribuțiile comisiei de cercetare a averilor, precum și la procedura specifică efectuării lucrărilor sale, au fost introduse în cuprinsul Legii nr. 115/1996 prin art. 35 pct. 2 și, respectiv, pct. 3 din Legea nr. 176/2010. În forma sa inițială, Legea nr. 115/1996 conținea dispoziții relativ asemănătoare, care prevedeau, de asemenea, existența comisiei de cercetare a averilor pe lângă fiecare curte de apel, cu aceeași compunere și având atribuții și procedură specifică asemănătoare. Astfel, Curtea a reținut că actualul art.10 din Legea nr. 115/1996 este identic, din punctul de vedere al soluției juridice, cu art. 8 din forma inițială a Legii nr. 115/1996, art. 10² corespunde fostului art. 12, art. 10³ preia soluția juridică a fostului art. 13 alin. (1), iar actualul art. 10⁴ conservă, în esență, substanța juridică a fostului art. 14. În concepția originară a Legii nr. 115/1996, controlul averii demnitarilor, magistraților, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere era exercitat de către comisia de cercetare a averilor, înființată pe lângă fiecare curte de apel și formată, ca și în prezent, din doi judecători de la curtea de apel și un procuror de la parchetul care funcționează pe lângă curtea de apel. Întrucât Agenția Națională de Integritate a fost înființată abia ulterior, prin Legea nr. 144/2007, controlul averilor nu era declanșat, ca în prezent, prin raportul de evaluare al Agenției Naționale de Integritate, ci printr-o cerere de sesizare ce putea fi făcută de prim-procurorul parchetului de pe lângă curtea de apel sau conducătorul unității publice la care a funcționat ori funcționa cel a cărei avere era supusă cercetării, precum și de către persoanele care erau supuse, potrivit art. 2 din lege, obligației de declarare a averii și cărora li s-au adus imputări publice cu privire la proveniența averii deținute. Ulterior, a fost adoptată Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 25 mai 2007, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 535 din 3 august 2009, cu modificările și completările ulterioare, act normativ care, odată cu intrarea sa în vigoare, a abrogat, prin art. 63 alin. (1) lit. a), dispozițiile art. 8, art. 9, art. 12, art. 13 și ale art. 14 alin. (1) din Legea nr. 115/1996, adică acele texte referitoare la comisia de cercetare a averilor, care însă prezintă o corespondență semnificativă, ca soluție juridică, cu art. 10 și art. 10¹—10⁴ din Legea nr. 115/1996.

15. Prin aceeași decizie, paragraful 20, Curtea a reținut, referitor la **natura juridică a comisiei de cercetare a averilor**, că această comisie nu este un organ de jurisdicție, nu îndeplinește o activitate de înfăptuire a justiției, ci este un organ de cercetare — așa cum este și denumit de lege — și de sesizare a instanței de judecată. Curtea a mai reținut că, deoarece această comisie nu este o instanță extraordinară, prevederile art. 126 alin. (5) din Constituție nu au relevanță și că alcătuirea comisiei din judecători și procurori nu contravine Constituției, deoarece aceasta nu cuprinde nicio restricție în această privință. Curtea a mai arătat, totodată, că atât judecătorii, cât și procurorii sunt magistrați supuși obligației de a aplica legea cu imparțialitate, potrivit art. 124 și art. 132 din

Legea fundamentală, ceea ce asigură caracterul comisiei de organ independent și imparțial. Observând că toate actele comisiei sunt supuse controlului instanței de judecată, Curtea a conchis că susținerile de neconstituționalitate referitoare la încălcarea art. 11, art. 20 și a art. 21 din Constituție, raportate la art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, sunt neîntemeiate.

16. Tot prin Decizia nr. 307 din 5 iunie 2014, paragrafele 26 și 27, Curtea a reținut că această comisie nu este un veritabil organ de jurisdicție, de vreme ce nu „spune dreptul” (*juris dictio*), nu dă un verdict și nu îndeplinește o activitate de înfăptuire a justiției, prin acte proprii, cu efecte jurisdicționale specifice. În plus, Curtea a constatat că rolul acestei comisii este de a cerceta cele consemnate de Agenția Națională de Integritate prin raportul de evaluare, la sesizarea acesteia — autoritatea administrativă autonomă care are, potrivit art. 1 alin. (3) din Legea nr. 176/2010, doar atribuția de evaluare a declarațiilor de avere, a datelor, a informațiilor și a modificărilor patrimoniale intervenite, a intereselor și a incompatibilităților, pentru persoanele prevăzute de lege. Comisia de cercetare, constituită din doi judecători și un procuror, efectuează propria activitate de cercetare, administrând, într-adevăr, probele prevăzute de lege pentru soluționarea cauzei: citarea persoanelor în cauză spre a fi audiate, luarea de declarații, solicitarea de informații autorităților publice sau oricărei persoane juridice, efectuarea de cercetări locale sau dispunerea efectuării de expertize. Curtea a constatat însă că modalitatea de instrumentare a probatoriului, specific unei instanțe judecătorești, nu este un element suficient pentru a-i atribui comisiei de cercetare caracter jurisdicțional, rolul acesteia fiind, în realitate, acela de garantare suplimentară a imparțialității și a contradictorialității sub imperiul cărora trebuie să se desfășoare orice activitate de cercetare, alături de garanția ce decurge din însăși modalitatea de constituire a comisiei de cercetare în sine: doi judecători și un procuror. Cu privire la modalitatea de constituire a comisiei de cercetare, Curtea a observat că, potrivit art. 124 alin. (3) din Constituție, „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”, iar, conform art. 131 alin. (1) și art. 132 alin. (1) din aceasta, procurorii reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenești, desfășurându-și activitatea potrivit principiului legalității, imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției. Curtea a reținut că, astfel cum s-a statuat în jurisprudența Curții Constituționale ulterioară revizuirii din 2003 a Constituției, Ministerul Public este o parte componentă a autorității judecătorești, și nu a puterii executive sau a administrației publice, iar principiul controlului ierarhic este expresia principiului unicității de acțiune a membrilor Ministerului Public, o garanție suplimentară a respectării principiilor legalității și imparțialității în desfășurarea activității judiciare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.503 din 18 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 5 ianuarie 2011 și, respectiv, Decizia nr. 385 din 13 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 317 din 14 mai 2010). În considerarea acestor argumente, Curtea a constatat că nu poate reține pretinsa neconstituționalitate a dispozițiilor legale criticate prin raportare la prevederile art. 1 alin. (3) și (4), art. 126 alin. (1) și ale art. 131 alin. (1) și (2) din Legea fundamentală.

17. Revenind la procedura specifică activității de cercetare desfășurate de comisie în acord cu prevederile legale criticate, prin aceeași decizie, Decizia nr. 307 din 5 iunie 2014, paragrafele 28—31, Curtea a reținut că această comisie hotărăște cu majoritate de voturi, în termen de 3 luni de la data sesizării, și pronunță o ordonanță motivată, prin care poate dispune fie trimiterea cauzei spre curtea de apel competentă, dacă, pe baza probelor administrate, constată că dobândirea unei cote-părți din avere sau a anumitor bunuri determinate nu are caracter justificat, fie clasează cauza, când constată că proveniența bunurilor este justificată, fie suspendă controlul și trimite cauza parchetului competent, dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea

unor infracțiuni. Curtea a constatat, așadar, că, spre deosebire de actele jurisdicționale — cum sunt hotărârile judecătorești —, **actele emise de comisia de cercetare a averilor**, dacă nu dispun clasarea cauzei, au exclusiv rolul de a sesiza instanța judecătorească sau parchetul competent, după caz, acesta fiind singurul lor efect juridic. Din această perspectivă, comisia de cercetare apare ca un organ intermediar între agenția Națională de Integritate și instanța judecătorească, efectuând o activitate de cercetare prealabilă cu rol de „filtrare”, din totalitatea sesizărilor primite prin rapoartele de evaluare ale agenției, doar a acelor cauze care, prin intermediul unei „ordonanțe motivate” — deci însoțite de o argumentare temeinică și legală —, vor fi trimise fie instanței judecătorești, fie parchetului competent, spre soluționare definitivă. În final, instanța judecătorească, fiind sesizată potrivit art. 10⁴ alin. (1) lit. a) din Legea nr. 115/1996 și administrând, dacă părțile o cer, probe noi, constată dacă dobândirea unor bunuri anume determinate sau a unei cote-părți dintr-un bun este sau nu justificată și va putea hotărî, după caz, fie confiscarea bunurilor sau a cotei-părți nejustificate, fie plata unei sume de bani, egală cu valoarea bunului, stabilită pe bază de expertiză. De asemenea, instanța judecătorească poate să trimită dosarul la parchetul competent, dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni, iar, în cazul în care constată că proveniența bunurilor este justificată, instanța hotărăște închiderea dosarului. Sentința secției de contencios administrativ a curții de apel competente poate fi atacată în termen de 15 zile de la comunicare, cu recurs, la Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal. În considerarea celor arătate anterior, Curtea a constatat că nu poate reține pretinsa încălcare a prevederilor art. 21 alin. (4) din Constituție, care consacră caracterul facultativ și gratuit al jurisdicțiilor speciale administrative. Procedura desfășurată de către comisia de cercetare a averilor, activitatea sa, finalizată prin actul intitulat „ordonanță motivată”, ce constituie, după caz, actul de sesizare a secției de contencios administrativ a curții de apel competente, nu prezintă elemente de natură a imprima comisiei de cercetare caracterul unei jurisdicții speciale administrative. Potrivit art. 2 alin. (1) lit. e) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, noțiunea de „jurisdicție administrativă specială” semnifică „activitatea îndeplinită de o autoritate administrativă care are, conform legii organice speciale în materie, competența de soluționare a unui conflict privind un act administrativ, după o procedură bazată pe principiile contradictorialității, asigurării dreptului la apărare și independenței activității administrativ-jurisdicționale”. În acest sens, Curtea a reținut, în jurisprudența sa (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 220 din 6 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 539 din 16 iunie 2004), că „jurisdicțiile speciale administrative” reprezintă o activitate jurisdicțională realizată de un organ de jurisdicție ce funcționează în cadrul unei instituții a administrației publice sau al unor autorități administrative autonome, care se realizează conform procedurii imperative prevăzute într-o lege specială, procedură asemănătoare cu cea a instanțelor de judecată, desfășurată însă paralel și separat de aceasta. Or, așa cum s-a arătat anterior, comisia de cercetare a averilor este un organ colegial, compus din doi judecători și un procuror, o structură înființată pe lângă fiecare curte de apel, având rolul de cercetare prealabilă a celor sesizate de Agenția Națională de Integritate prin raportul de evaluare, fără a fi ea însăși o „autoritate administrativă” sau să funcționeze pe lângă o astfel de autoritate și care să soluționeze un „conflict” — adică să spună dreptul — printr-un act administrativ-jurisdicțional. Totodată, Curtea a reținut că activitatea de control al averilor persoanelor prevăzute de lege se desfășoară în prealabil celei din fața instanței judecătorești competente, și nu în paralel, iar persoana interesată nu se află în situația de a opta între cele două proceduri, deoarece comisia de cercetare este sesizată exclusiv prin raportul de evaluare al Agenției Naționale de Integritate.

18. De asemenea, prin Decizia nr. 596 din 20 septembrie 2016, paragrafele 23—25, Curtea a constatat că alcătuirea comisiei de cercetare a averilor din doi judecători garantează independența și asigură imparțialitatea activității sale, corectitudinea și obiectivitatea soluției pronunțate în cauză. Totodată, Curtea a reținut că alcătuirea acestei comisii din judecători nu poate fi caracterizată ca o încălcare a normelor constituționale invocate, având în vedere specificul activității comisiei de cercetare a averilor ca un organ intermediar între Agenția Națională de Integritate și instanța judecătorească. De altfel, Curtea a reținut că opțiunea legiuitorului pentru implicarea judecătorilor în alte activități, care nu se referă exclusiv la înfăptuirea justiției, rezultă și din alte reglementări, cum sunt, spre exemplu, cele privind componența Biroului Electoral Central și a birourilor electorale de circumscripție, astfel cum rezultă din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European sau Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României. Prin aceeași decizie, Curtea a constatat că Legea nr. 115/1996 instituie, la art. 15—17 și art. 20, reguli procedurale privind soluționarea de către instanța judecătorească a ordonanței motivate prin care comisia de cercetare a dispus trimiterea cauzei spre soluționare curții de apel în raza căreia domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului, dacă se constată, pe baza probelor administrate, că dobândirea unei cote-părți din aceasta sau a anumitor bunuri determinate nu are caracter justificat. Astfel, președintele curții de apel sau președintele secției de contencios administrativ și fiscal, primind dosarul, fixează termen de judecată, potrivit legii, și dispune citarea tuturor părților care au fost chemate la Agenția Națională de Integritate. Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, va fi întotdeauna citat în fața instanței judecătorești. Participarea procurorului și a Agenției Naționale de Integritate este obligatorie. Judecarea cauzei se face pornind de la probele administrate în fața comisiei de cercetare. La prima zi de înfățișare, părțile pot solicita probe noi și curtea de apel va putea dispune încuviințarea acestora, acordând un nou termen. Până la soluționarea definitivă a cauzei, instanța de judecată poate dispune indisponibilizarea bunurilor, dacă această măsură nu a fost luată în condițiile art. 13 din lege. De asemenea, Curtea a reținut că prevederile art. 20 din Legea nr. 115/1996 prevăd posibilitatea exercitării de către părțile interesate, de către agenție și de către procuror a recursului împotriva sentinței pronunțate de curtea de apel, în

termen de 15 zile de la comunicare, soluționarea acestuia revenind Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal. În aceste condiții, Curtea a constatat că prevederile de lege criticate oferă părților garanțiile necesare asigurării deplinei exercitări a dreptului la apărare și la un proces echitabil și, prin urmare, critica de neconstituționalitate formulată în raport cu art. 21 alin. (3), art. 124 alin (2) și art. 126 din Constituție, precum și cu art. 6 din Convenție nu poate fi reținută.

19. În fine, prin Decizia nr. 321 din 29 martie 2007, referitor la **pretinsa încălcare a prezumției de dobândire licită a averii**, consacrată de art. 44 alin. (8) din Constituție, Curtea a constatat că și această critică este neîntemeiată, dat fiind că prin textele criticate se instituie controlul averii numai în cazul în care între averea declarată la data investiției sau numirii în funcție și averea dobândită pe parcursul exercitării funcției se constată diferențe vădite și există dovezi certe că unele bunuri ori valori nu puteau fi dobândite din veniturile legale realizate de persoana în cauză sau pe alte căi licite. Curtea a observat că, pe de o parte, textele criticate stabilesc doar premisele declanșării controlului averii, nu și ale angajării răspunderii juridice, iar, pe de altă parte, că problema existenței dovezilor certe intră în sfera de aplicare a legii, care este de competența instanțelor judecătorești. Așadar, Curtea a reținut că susținerea autorilor excepției în sensul că textele analizate instituie o „prezumție de ilicite”, care constituie o condiție suficientă pentru declanșarea procedurii de control și pentru angajarea răspunderii și aplicarea sancțiunilor, este neîntemeiată. Totodată, Curtea a constatat că textele de lege criticate nu contravin principiilor statului de drept, principiile consacrate de art. 1 din Legea fundamentală, care instituie ca normă de bază a existenței sociale principiul egalității în drepturi, prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât se aplică în egală măsură tuturor persoanelor aflate în condițiile prevăzute în ipotezele normelor analizate, fără privilegii sau discriminări. Totodată, Curtea a reținut că art. 44 alin. (9) din Constituție nu exclude confiscarea averii în privința căreia instanța de judecată stabilește că a fost dobândită ilicit și că, din coroborarea alin. (8) și (9) ale art. 44 din Legea fundamentală, reiese că pot exista și alte cazuri de confiscare, în afară de cel al bunurilor destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni sau contravenții.

20. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina modificarea jurisprudenței mai sus analizate, Curtea reține că atât soluția, cât și considerentele deciziilor invocate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Șerban Alexandru Brădișteanu în Dosarul nr. 5.542/2/2014* al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 10—104 din Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 septembrie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2019 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2019 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

